

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 glid. — kr.
„ pol leta — „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Novi ministri.

Dne 12. aug. t. l. so svitli cesar, bivajoči v Monakovem pri svojej hčeri princesinji Giseli omo-
ženej z bavarskim princem Leopoldom, podpisali
imenovanja novih ministrov. Imena teh so: grof
Taaffe je predsednik ministerstvu in začasni
minister znotranjih zadev (temu ministru so n. pr.
podredjeni deželni namestniki in okrajna glavar-
stva itd.), dr. plem. Stremajer je minister pravo-
sodja in začasni minister bogočastja in nauka,
baron plem. Horst minister za deželno obrambo,
dr. Ziemialkowski minister za Gališko. To so stari
ministri, ki so v novo ministerstvo prestopili. Celó
novi ministri so pa: grof Falkenhayn minister za
poljedelstvo, baron Korb-Weidenheim minister za
trgovinstvo, dr. Pražak minister (za česke dežele)
brez posebnega zročila; finančno ministerstvo vodi
začasno Emil plem. Kertek, uradnik pri finanč-
nem ministerstvu dunajskem.

Komu so ti ministri po volji? Popolnem ne
ugajajo nikomur, ne Nemcem, ne Slovanom, ne
liberalcem, ne konservativcem. Slovanom in kon-
servativcem je nevsječ neiztrebljivi Stremajer, Nemei
in liberalci pa se spodtikajo nad konservativcem gro-
fom Falkenhaynom in Slovanom dr. Pražakom.
To pa vendar moramo priznati, da je sestava
novega ministerstva opravičena in modra. Skoro
drugače ravnati grofu Taaffe-ju, kateremu so cesar
sestavljane novega ministerstva izročili, ni bilo
mogoče. Kajti pri volitvah za državni zbor so
liberalci sicer propali, toda imajo še vendarle
veliko glasov; zastopniki mest in trgovinskih zbor-
nic so skoro sami liberalci. Konservativci in na-
rodnjaki so prodrli, ali njihova večina je še pre-
majhna, preslaba in se toraj avstrijsko ministerstvo
samo na nje upirati še ne more. Zarad tega je
grof Taaffe pustil stare 3 ministre, in nove 3 tako
odbral, da je vsakej stranki nekaj privoščil. Ali
vedoč, da tako ne more ostati, pustil je 3 naj-
važnejše ministerske stole prazne, namreč mini-
sterstvo znotranjih zadev, bogočastja in poduka,
in naposled finančno ministerstvo. Za te sedeže

namisli grof Taaffe brez dvombe mož izbrati iz
one stranke, ki se bo v državnem zboru pokazala
kot najboljša, najmodrejša in najmočnejša. Kot
taka se zamore pokazati na dan, ako vsi poslanci,
ki so nemškemu dosedanemu ustavovernemu libe-
ralizmu protivni, vzajemno in složno postopajo, t.
j. ako nemški konservativci resnično slovanskim
narodnim poslancem: dalmatinskim, slovenskim,
poljskim in českim roko podajo. V tem slučaju
imajo vsi skup večino ter utegnejo vse 3 minister-
ske sedeže pridobiti in tako Stremajerja celó iz
ministerstva izpodrinoti. Na tak način oteremo
še le popolnem jarem nemško-liberalnega ustava-
štva in zamoremo doseči, kar so svitli cesar uže
l. 1870 rekli: jaz želim miru med mojimi
narodi. Ob enem bodo zavladala konservativna
načela v zunanji in notranji politiki; mogoče bo
misliti na resno popravljanje tega, kar nam je
mnogoletno liberalstvo poškodilo. Nekdanji blago-
stan in zadovoljnost zamoreta zopet pri nas pre-
bivati. Ker je do tega mogoče priti po stezi, po
katerej hodi grof Taaffe, zato smemo zadovoljni
biti s tem, kako je novo ministerstvo sestavljeno.
Tretji korak (prvi je bila volitev, drugi odstop
ministerstva Stremajer - Glaser - Depretisovega) je
storjen.

Gospodarske stvari.

Prstena nastelj v konjskih hlevih.

M. Iz mojega konjskega hleva sem že davno
— tako piše nek konjski lastnik v časnik „Prakt.
Landw.“ — nepotrebne in drage podnice, na kte-
rih so poprej konji stali, dal podreti in iz hleva
pospraviti. Kajti vkljub temu, da je hlev nad 4
metre visok in ima velika okna in velike duri,
vendar je bil vedno poln smrdečega amonijaka,
ki je ščipal v oči in nadlegoval nos. Konji so
na polzskem podu pogosto izpoddrkovali z zad-
njimi nogami in niso mogli lahko vstajati. Po pov-
žiti mrvici se jim ni ljubilo polegati in so le kratko
časa počivali ležé. Zarad tega sem dal podnice

podreti, pod katerimi je bilo pravo zbirališče podgan, ki so s podnicami vred hlev zapustile. Zdaj stojijo konji na sami zemlji in gnoj ostaja zimo in leto po 4—6 tednov v hlevu. Brž pa ko se gnoj iz hleva izvozi, se na 10 centim. debela plast kolikor mogoče suhe prsti najboljše močvirnice v hlev navozi in vrh tega še vsak teden jedna samokolnica take prsti pod jednega konja.

Če ni ravno suhe prsti močvirnice pri rokah, sme se z istim uspehom zdrobljena suha ilovica vzeti, ki gnoju neko črnkasto barvo daje. Peščene prsti pa ne jemljem, ker živina na nji težko leži, na drugi strani pa tudi premalo plinov in moče v se vsesava. Prednosti take nastelje v konjskih hlevih so: čist zdrav zrak, mehko ležišče za konje, in toraj boljši počinek živalim. Tudi za breje kobile je mehko ležišče dosti priležnejše nego trdi, potlačen stan. Za kopita je boljše, če gnoj pod konji ostaja, kajti odkar tako ravnam s konji v hlevu, se nahaja manj bolenih kopit pri njih in tudi jih ni treba tolikokrat podkavati. Celo krbka in bolena kopita se zboljšajo in ozdravijo. Tudi boleznim na kitah se manj pogosto prikazujejo na mehkem stanu. Slednjič je tako pridobljeni gnoj dosti boljši, ker ima ves amonijak v sebi. Tak gnoj je posebno za lahka in rahla zemljišča prikladen in pospešen, kar sem zlasti od tega časa, kar tako z njim ravnam v hlevu, na njivah opazil. Kar se dela in truda tiče, ki ga vvažanje prsti v hlev prouzučuje, ni ravno tolik, kolikoršnega si morda kdo domišlja. Ni ravno več dela s tem, ko pa s vsakdanjim izvažanjem gnoja iz hleva na gnojišče. Tudi manj gnoja se na tak način ne pridela. Sploh pa je tako nastiljanje v konjskih hlevih vse priporočbe vredno. Tako piše Dunajski „Prakt. Landw.“ in njemu prepuščamo tudi odgovornost.

Dobra paša recam.

M. Tako pašo daje recam vodna ali morska leča (Lemna L.) vsem dobro znana povodna rastlina, kjer je kaj bazarjev, ribnikov ali drugih stojčih, ali počasu tekočih vodá. Znana je sem ter tje tudi pod imenom račja leča ali okrak in prepreza in prerasča stoječe vodé tako, da jo je vse zeleno. Ali tudi divje rece to hrano ljubijo, se še ne zna natanko, domače ali pitovne rece so pa na njo ves volk. Kaj rade plavajo po takem zelenem travniku in se posejajo, kakor bele ovčice po njem. Kdor ima torej pripraven ribnik, v kateri sme rece spuščati in kjer se mu ni treba bati, da bi race mlade ribice lovile in žrle, ta si mora od račje reje dobička pričakovati. Rece se v takih razmerah množijo in debelijo. Pa tudi na kopnem na dvorišču se morejo rece s to rastlino krmiti. Pripravi se leseno ali kamenato korito in se tako postavi, da morejo rece lahko v korito noter in ven hoditi. To korito se naliže z vodo, v katero se potem iz ribnika ali bazarja vodne leče nanosi ali navozi. Rece to krmo rade jedó, tako, da je v

malih urah vse povžito. Ako se jim dva-trikrat na dan takih vodnih leč položi, je do večera že vse posnedenó. Samo po sebi pa se razumeva, da ob samih vodnih lečah rece ne morejo živeti in prospevati. Treba jim je še nekoliko druge hrane. Korita se morajo jim od časa do časa posnažiti. Tudi druga perutnina rada od te krme povživa, in tako je vodna leča velik polajšek pri reji perutnine. More se te hrane po 4 in več mesecev poleti posluževati. Kjer nje ni na ribnikih in bazarjih, se more lahko tje zasejati, ako se iz drugih močvirjev, kjer raste, tje zatrosi. Tako piše „Prakt. Landwirth“ naj tudi on zagovarja nasvet.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Nova slovenska knjiga za ljudske šole). Kakor poljedelca vsako novo orodje, katero so umni skušeni in za poljedelstvo vneti možje izumili in katero mu bolje od starega služiti obeta, razveseli, ravno tako vsak vnet učitelj z radostjo pozdravlja novo knjigo, katera mu obeta bolji uspeh pri izgojitvi in učenju nježnih src in bistrih glav slovenske mladine in katera mu je za sredstvo vsega nauka o maternem jeziku namenjena. Najvažnejša knjiga za učitelja v ljudski šoli je berilo. Ono mu daje gradiva za branje, mu kaže pravila jezikova, kako naj učenci se vadijo, svoje misli in čute pravilno izraževati, ga vodi pri pravopisji in mu daje obilno gradiva za spisje. Dobro berilo je neusahljiv vir, iz katerega učenci po umnem napeljevanji učitelja zajemajo nauke za celo svoje življenje, s katerimi si blazijo srce, bistrijo um in svoje dušne zmožnosti in sposobnosti vsestransko razvijati in omikati se vadijo. Gradivo za realije, katere so po novi šolski postavi obligatni predmet v ljudski šoli, za katera pa se posebne knjige rabiti ne smejo, mora v berilo uversteno biti. Kako so vsemu temu dosedanja berila ustrezala, mi ni treba razkladati; itak vsak učitelj iz lastne skušnje to vé. Bilo je v njih toliko tvarine na eni strani preobilno, kolikor na drugi strani premalo. Z veseljem pozdravljamo novo šolsko knjigo „drugo berilo in slovnico“, katera je ravno kar v c. k. zalogi šolskih knjig beli dan zagledala in katera je namenjena začencem 3. in 4. šolskega leta. Knjiga obsega 223 strani, velja vezana 35 kr. Gradivo v njej je razdeljeno v 6 razdelkov: 1. obsega povesti, pesmi in pregovore, 2. človeško truplo in dosti, kar na tisto dobro deluje ali mu škoduje, 3. hišo in kar je pri hiši, 4. polje, gozd in gore in obilno vsega, s čim se posamesni letni časi tam posebno odlikujejo, 5. nebo in zemljo in prikazni tamkaj, 6. domovino in zgodovino. V slednjem je gradivo vzeto iz slovenskih krajev na Štajerskem in Kranjskem, kateri so že od nekdanj zavolj naravne posebnosti na glasu ali zgodovinsko imenitni. Zgodovinske podobe so vzete iz starega, srednjega in novega časa. Zadi v knjigi je pridjana slov-

nica in vaje za spisje. Slovnica je raztegnena tako daleč, kolikor nova postava v teh letih tirja. Ako le malo knjigo pregledamo, zapazimo, da je izvrstno delo, sestavljena z največjo marljivostjo od skušenih učiteljev, katerim načelnik je bil deželni šolski nadzornik g. J. Rožek v Gradcu. Posebna čast gre g. J. Rožeku, kateri se je veliko trudil in težavnih potov do ministerstva imel, preden je ono knjigo odobrilo in v c. k. zalogo šolskih knjig sprejeti blagovolilo. Hvaležni za njegov trud mu bodo vsi slovenski učitelji, otroci in starši do poznih časov. Še nekaj! V kratkem še izidete 2 slov. berili na prizadevanje istega gospoda nadzornika; eno bode služilo za 5. in 6. drugo za 7. in 8. šolsko leto — ali pa za nadaljevalne (nedeljske) šole. V slednjem bode le nauk o umnem kmetovanji, živinoreji, sadjereji in čebeloreji zapopaden. V kratkem bomo imeli 4 izvrstne slovenske šolske knjige, katerih prva je bila lani od g. J. Miklošiča izdana, in katere bodo skupaj nekaj celega, popolnega. V novi knjigi še je to pomenljivo, da je pod vsako pesmijo ime skladateljevo, kakor: Slomšeka, Jenka, Vilharja, itd. kar se v starih knjigah pogreša. Važno je za učence, ker se iz umotvorov učé spoznavati njih mojstre in ljubiti svoje slovenske prvake. Le kdor svojo domovino in nje slavne može pozna, tisti jo bo ljubil in ji služil z vsemi močmi; ne bode izdajalec svoje matere. S.

Iz Celja. (Katoliško podporno društvo). Popravek: Št. 11. Marija Ribežl (ne Ribež). št. 12. prof. Iv. Krušič daroval 20 gld. (ne 10 fl.) ustanovnine je vplačane 725 gld. (ne 723). — Redni letni udje plačujejo našemu društvu po 2 fl. na leto. Toda mnogo p. n. udov je blagovolilo dosti več darovati. Njihova častita imena so sledeča: 1) Prečast. gosp. France Juvančič, častni korar itd. 10 fl. 2) Prečast. gosp. Jožef Jeraj, župnik v Žavcu 20 fl. 3) Preč. gosp. Valentin Par, župnik 5 fl. 4) Preč. gosp. Jakob Bobinc, dekan 5 fl. 5) Preč. gosp. Martin Kovačič, kanonik in ravnatelj 5 fl. 6) Preč. gosp. France Ferenčak, župnik 10 fl. 7) Blag. gosp. Jožef Kodela, inženir in pos. v Mariboru 10 fl. 8) Čg. Jakob Krušič, kaplan 10 fl. 9) Č. g. Anton Ostrožnik, kaplan 10 fl. 10) Prekoršekova hiša na zgornji Hudinji 35 fl. 11) A. Sevšek na Šmiklavškem hribu 5 fl. 12) Fr. Kmecl na Šmiklavškem hribu 5 fl. 13) Miha Korošec na Šmiklavškem hribu 5 fl. 14) Jožef Kodela, posest. na Dobravi 5 fl. 15) Blag. gosp. Miha Žolgar, gimn. prof. 5 fl. 16) Gospa Marija Krušič (Valentovka) v Celji 5 fl. 17) Gosp. Marija Stepišnik v Celji 5 fl. 18) Gospa Ana Hummer v Celji 5 fl. 19) Gospa Terezija Kreitzberger 5 fl. 20) Neimenovan v Celji 5 fl. 21) Gosp. Fries, c. k. major v pokoju 10 fl. 22) Preč. gosp. Karol Hribovšek, nemški pridigar 6 fl. 23) Gosp. Fr. Lipovšek, občinski odbornik 6 fl. 24) Neimenovani v Mariboru 12 fl. 25) Preč. gosp. Jernej Voh, kaplan 5 fl. 26) Č. g. Avgustin Kuković, kaplan 5 fl.

27) Č. g. Josip Muha 5 fl. 28) Č. g. Ant. Ribar 5 fl. 29) Gosp. Andrej Žnidar (Zavinšek), občinski odbornik 14 fl. 30) Gosp. Martin Žnidar (Jakopič) obč. odbornik 5 fl. 31) Svetelova hiša na spodnji Hudinji fl. 2.20 32) Jožefa Bračič na zgornji Hudinji fl. 2.30. 33) Gosp. Jožef Planinšek, posestnik na Dobravi 5 fl. 34) Čast. gosp. Martin Škerbec, kapl. 3 fl. 35) 4 neimenovani fl. 2.50 36) Janez Zupanc, cerkvenik v Celji 3 fl. 37) Č. gosp. Matija Karba, kaplan v Dobrni 3 fl. 38) Gosp. Jožef Levičnik, občinski svetovalec v celjokolici 4 fl. — Ti izvanredni dobrotniki so darovali skupaj 268 gld.

Redni p. n. udje z letnim doneskom 2 gld. so dosedaj sledeči: 1) Čast. gosp. Ferdinand Majcen, mestni kaplan. 2) Gosp. Janez Schmid, bukovezar. 3) Čast. gosp. Franc Feuš, duhovnik. 4) Čast. gosp. Janez Skuhala, profesor. 5) Čast. gosp. Dr. Jan. Križanič, prof. 6) Čast. gosp. Dr. Jožef Pajek, prof. 7) Čast. gosp. Fr. Hirti, stolni kapl. 8) Čast. gosp. Peter Erjavec, župnik. 9) Č. gosp. Greg. Presečnik, kaplan. 10) Č. g. Jak. Očgerl, kaplan. 11) Č. g. Ant. Rodošek, kaplan. 12) Neimenovan v Celji. 13) Č. g. Alojzij Bratuša, kpl. 14) Č. g. Ropert Šuta, kaplan, 15) Č. g. Anton Fišer, kapl. 16) Č. g. Franjo Hebar, kapl. 17) Preč. gosp. Jožef Hašnik, župnik. 18—40) Sledeče blagorodne gospé in gospodične v Celji: Ana Jeretin, Degen, Rakuš, Julija Kuster, Ana Wogg, Antonija Radaković, Lena Wogg, Rauch, Debelak, Terezija Pospihal, Jovana Rankl, Kofler, Kadičnik, Nolli, Zangger, Pfeiffer, pl. Schildenfeld, Herič, M. Zangger, Regula, Wokaun, Kočvar in Schellander. 41) N. Kodela na Dobravi, 42) Gosp. Fr. Vrečko, pos. v Celji, 43) Jernej Kandolf na Dobravi, 44) L. Glinšek na Zg. Hudinji 45) Brenc na Zgornji Hudinji. 46) Alojzija Pinter na Dobravi, 47—49) Franc Vinko in Ana Dimec v Medlogu, 50) Štefan Kodela na Dobravi. 51) Franc Korošec, posestnik na Babnem, 52) Gosp. Franc Krašovic, pozlatar v Celji, 53) Anton Jeretin, posestnik na Babnem, 54) Miha Gobec, posestnik na Babnem 55) Grabner v Medlogu, 56) Jernej Kopitar, posestnik v Galiciji. Vsak po 2 gold. Znese 112 gld. Drugi dobrotniki z manjšimi doneski so darovali 19 gld.

Vsi dohodki znašajo do 15. avgusta: ustanovniki 725 fl., izvanredni dobrotniki 268 fl., redni letni udje 112 fl., manjši doneski 19 fl. Skupni znesek 1124 fl.

Stroškov pa je: $\frac{1}{4}$ letno plačilo učiteljicam 150 fl. Drugi stroški 92 fl. 77 kr. Skupni stroški 242 fl. 77 kr. — Skupni znesek 1124 fl. Skupni stroški 242 fl. 77 kr. Ostane torej 881 fl. 33 kr. J. Ž.

Iz Ljutomera. (Naše delovanje po volitvah]. Sijajno smo zmagali Slovenci pri zadnjih volitvah. Svetu smo pokazali, da še smo čvrst narod, kakor pred mnogimi stoletji. Kako so se nemčurji zanašali na svojo moč! Niso mis-

lili, da bodo pri nas tako strašansko propali. In ko so videli izidek volitve, ostrmeli so. Neki celo niso verovati hotli na prvi hip, ali morali so pozneje, ko so videli in ko so slišali, kaj se je zgodilo. Kako so nemčurski časniki godrnjali in zdihovali, da bi se lahko trdemu kamnu usmilili. Kako tužno pravi „N. f. Presse“ ko so bile volitve na Kranjskem dokončane: „So haben sich die Zeiten geändert“. (Tako so se časi spremenili). Sedaj se je začela naša doba, osoda nam je ugodniša začela biti. Ta trenotek moramo porabiti za utrditev proti našim sovražnikom, moramo se ožje med sabo zvezati, da nas nobena nemčurska sila ne boče mogla več ločiti. Ne smemo sedaj zaradi naše zmage počivati, ne rok križem držati, zlasti tam ne, kder še nismo zmagali, to je na Koroškem, pa tudi drugod je še dela dovolj, ako hočemo dospeti do polne narodne zmage. Narodno zavest nam je treba buditi in krepiti, da bodo nemčurji videli, kako naši kraji niso za njih ustvarjeni, t. j. za njihovo liberalno nemškutarijo, da njihovi misijonarji pri nas ne morejo nič, celo nič opraviti, ker mi smo gluhi in slepi za njihovo vero, naša srca so kamen za njihov nauk. Nemčurjem moramo pokazati, da se še niso utrdili v naši deželi, da mi nismo hlapeci njihovi. Pokazati njim moramo, da smo krepek narod, da še v nas biva nepokvarjena moč, da smo sami sebi gospodarji. Mi smo si v zadnjih časih mnogo moči pridobili, s katero lahko tudi mnogo storimo. Med seboj moramo se najpred utrditi. „Sloga jači, nesloga tlači“! Složni moramo biti, zraven pa neutrudljivo delati za našo sveto narodno reč.

Od sv. Petra pod Mariborom. (Sijajna svečanost) se je obhajala pri nas v nedeljo 10. avgusta. Č. g. Marko Črnko, sin obče spoštovanega cekmeštra France-ta Črnko, daroval je prvo sv. mešo Vsemogočnemu. Ob 10. uri je bil slovesni spreved od sv. Petra na „goro“. Med veselo godbo in donenjem možnarjev stopal je g. primicijant, spremljan od veliko duhovnikov in bogoslovcev, od belo opravljenih deklie in neštevilo mnovega ljudstva k altarju. Služba božja se je začela s sv. mešo, pri kateri so g. primicijantu stregli lastni brat č. g. Jožef Črnko in dva rojaka št. Peterska, vsi nekdanji primicijanti tukajšnji. Po evangelju so stopili domači župnik in črsvi korar M. Glaser na prižnico ter so imeli slovesen nagovor. Govorili so o duhovnem veselji zvestega duhovnika. Krepka in jasna beseda je globoko poslušalcem segala v srce. Pri sv. meši so peli čč. gg. bogoslovci Mariborski latinsko mešo in pri darovanju se je oglasila posebno izvrstna pesem našemu g. primicijantu za spomin. Ko je služba minola, se je vršil spreved nazaj k sv. Petru. Pri obedu na domu g. primicijanta so se razne napitnice napivale. Naj bi lepa št. Peterska fara še večkrat enakih lepih slovesnosti čakala!

Iz Lembaha. (Starinske gomile). V Režmanovem po domače Dobajevem lesu blizu Drave 5 minut od Lembaha so od ljudstva tako imenovane gomile. Da je celi hribček gotovo umetno narejen, ne naravno, se ne da tajiti. Pravljica o teh gomilah že kaže, da je moralo nekaj posebnega biti. Sedajni posestnik istega lesa je pripovedoval, da je nekdo videl se vé pred letmi velikega črnega psa na gomilah se kotati, ki je tak hrup delal, ko bi se celi les podiral, in od pastirjev si nobeden ni upal še po dnevi ne na gomile; po noči pa se jih je vse ogibalo. Gomile so na štiri vogle po korakih premerjene okoli 32 sežnjev široke in 48 sežnjev dolge. Zgoraj so celo ravne. Na vseh štirih krajih so nižave, kar priča, da se je zemlja jemala za povišanje hriba. Od vzhodne strani je kakih 10 sežnjev, po drugih 23—4 sežnjev visoki hribček. Po sredini je napravljena steza do Drave. Na robu je bil gotovo nekdaš zid, ker smo pri kopanju na večih krajih povsod našli že skoro v rudečo zemljo spremenjene opeke. Zid ni bil širok in tudi ne globoko na dno sezidan. Vse kaže, da je bil bržčas starodavni rimski tabor, v katerem je bila po sredini steza napravljena do Drave zavoljo privažanja vode. Kakor smo slišali, je pri Dunaju več enakih taborov bilo. Dobro bi bilo, ko bi hotel kateri starinovedec hribček pregledati, morda gospod profesor Mülner.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Rojstni 49. god cesarjev bil je po celem cesarstvu dne 18. avgusta t. l. slavno in sijajno obhajan, posebno pa še od vselej zvestih Slovanov, ki pozdravljajo letošnje leto kot začetek boljše dobe! Vrli in narodni Mozirčani so res pravo zadeli, ker so poskrbeli, da je ta najnarodnejši trg na Slovenskem cesarjev dan izredno svečano slavil; trg je bil zvečer razsvitljen in ves praznično ozalšan! Slava jim! — Novi ministri so 19. avg. cesarju prisegnoli zvestobo in udanost. Ustavoverci so precej preplašeni. Najrajši bi se v grofa Taaffeja zagnali, kakor nekdaš v grofa Hohenwartha. Ali manjka jim mozga in mišic. V 9letnej zapravljivosti so onemogli. Jihove jeze v časnikih se toraj tudi nihče ne plaši, tem menje, ker bodo vsaki čas zgubili svojo največjo zaslombo, magjara in grofa Andrassy-ja. — Bivši minister Pretis je postal cesarjev namestnik v Trstu, prednik baron Pino je prestavljen v Lince in odtod baron Widman na Tirolsko. — Na Ogerskem se močno dela na propad ministra Tiszaja in za grofa Andrassy-ja se malokdo zanima, kar je obče ljudi osupnilo; še Magjari tedaj niso zadovoljni z njim. Temu se ni čuditi, vsaj sta Andrassy in Tisza največ kriva, da je ondi vse z dačami preobloženo. Nadvojvoda Albreht je na Erdeljskem vojake ogledoval in potem odpotoval v Rumunsko, da je ondi rumunskega kneza obis-

kal, kar je Rumunce jako razveselilo. — Kanonik Pavlinović v Dalmaciji je poslanstvo za državni zbor odložil, kar obžalujemo. V Sarajevu dolgo niso mogli ognja popolnem ugasniti in pravijo, da so mohamedani nalašč ogenj širili; od 1. avgusta naprej je v Bosni prepovedano brez dovoljenja gosposke gozdov posekovati; v Sarajevu bodo 1. okt. odprli novo realno gimnazijo. V Konjici je Mostarski škof Kraljevič naglo umrl 72 let star.

Vnanje države. Na Turškem se zopet nekaj posebnega pripravlja. Sultan začel se je nagibati sedaj na rusko, sedaj na angleško stran pa ne vé, kder bi bilo varneje za njega, kder bi menje zgubil. Kajti, da mu vsakako za kožo gre, to dobro vé. Nekateri pravijo, da bo Avstrija se zvezala s Črnogoro, Srbijo in Bolgarijo in šla do Soluna. Drugi ugovarjajo zavračaje na to, da je ruska vlada za Bolgare izbarkala v Varni 10 milijonov patron in mnogo pušek. Sultan pa je v Novipazar poslal več tisoč redne vojske. Bolgarski knez je pozval dr. Konstantina Jirečeka iz Českega, da uredi šolstvo. — Ruski car in carinja sta se podala na Nemško. Bismark pa je na poti v Gostin, kder je pred njim bil cesar Viljelm. Čudno se zdi ljudem, zakaj italijanski kralj na avstrijski meji kupiči érez red veliko vojske! Francoska vlada hoče liberalnega mešnika postaviti za škofa v Amiensu, toda papež so vladino šlevo zavrgli. Svetovna razstava v Sydney-ju v Avstraliji se bo odprla 17. sept. t. l. Novi svet je stari prehitel. Kajti svetovnih razstav še ni bilo ne v Aziji pa ne v Afriki, ampak samo v Evropi, potem pa v Ameriki in Avstraliji.

Za poduk in kratek čas.

V Sarajevu.

I. Sarajevo! ponos in uzor vsakega Bošnjaka. Uže v Dobroju in Zenici so mi muhamedani močno hvalili to bosansko Meko, da je morebiti za Sofijo in Carigradom najlepše in najuglednejše mesto na balkanskem polotoku. Mladi beg v Žepčah je djal, da je v Sarajevu združena vsa lepota in bogatija Bosne in Hercegovine. Ta njegova sodba ni pretirana, ker je v resnici največje in najbogatejše mesto cele Bosne. Turški se zove Bosna Sarai. Kakor ime tako je tudi mesto po vsem turškega značaja. Pozidala sta ga l. 1465 poturčena plemiča Sokolović in Zlatarović, pomnožil pa glasoviti vezir Usrenbeg, ki je dal tudi trdnjavo ali grad „sarai“ postaviti, od koder je dobilo mesto svoje ime: Saraj ali Bosna Saraj — Sarajevo, krivo je pisati Sarajeva, dasiravno se nahaja ta pisava celó v znanstvenih knjigah, se ve le nemških, slovanskih ne. Sarajevo leži 1720' nad Adrijaškim morjem v nižavi okoli rečice Miljacke in ob prijaznih, mičnih rebrih visokega Trebevića. Na treh straneh ga krožijo ne nizki griči: Hum

in Mrkavina na severu, Borija na iztoku in na jugu Trebević. Proti severo-zapadu se odpira dolinica Miljacke, ki prehaja polagoma v krasno ravnico — žitorodno Sarajevsko polje. Lega bosanskega glavnega mesta je, rečeš, kar hočeš, res lepa, mikavna, čarobna, kterej se tujec ne more dovolj načuditi. Opazovano in ogledovano raz bližnjih gričev pri juternem vzhajajočem ali večernem zahajajočem solncu, pokazuje se v vsej svojej veličastnosti in čarobnosti, ki je za oko tako prijetna paša, da se težko od nje ločiš. Sé svojimi mnogoštevilnimi džamijami in mošejami, katerih okroglo-tenke munare ali minareti sé svitlimi polumesci ponosno molé iz vabljivega zelenja na kvišku, sé svojimi kuplami in duplami, oboki in otoki, vrtovi in mostovi in grobovi: vse to ponuja gledalcu krasno prizorje, ktero težko zabi. Ali tako se podaja mesto od zunaj, to je njegovo obličje od daleč. Stopi pa v njega in podoba se bode sprevrgla, kakor bi pogledal ogledalo od zadej. Pokaže se ti od senčnate strani, kakor poprej od solnčne. Ulice niso posebno ravno linirane; bolje so sloke, zavihane, zraven še ozke, blatne in smetne. Najlepše so še one 4 glavne, ki po dolgem mesto delijo, in pa 6 manjih, ki prve prekrizavajo. Imena ulic so po oglih v turškem jeziku napisana, kakor tudi hišne številke. Stara imena n. p. Tekija, Pehlivan-ulica spreminjajo sedaj Avstrijci v novodobna ne posebno primerna. Kder ne škoduje, naj bi ohranilo mesto svoj posebni, zgodovinsko-znameniti in drugače važni značaj. Prebivalcev štejejo v obče 50.—60.000, hiš pa 10.000. Po sto vkup je edna mahala; v vsakej mahali je 1 ali 2 bogomolnici; mahale so združene v verske občine: džemate. Največkrat sem slišal imenovati: Ašik-mahalo: ulico ljubavi na zapadni strani grada. Tu se nahajajo lepi vrti in čedno obeljene kočé. Sem rad zahaja mladi, norčavi svet. Do našega prihoda je vladala ob večerih egiptovska tmira po ulicah, ker se ni niti edna svetilnica prižgala. Če je šel ob mraku Sarajevčan iz hiše, svetil je le sebi s papirnato laterno, fendjer zvano. Poslopja so lesena, krita sé šintli (šimljami): zidana in najlepša so naslednja: konak, vladna rezidenca v evropskem slogu postavljena okoli leta 1870; sedaj stanovanje deželnega zapovednika generala Würtemberga. Vojašnica, dva nadstropja visoka, dovršena l. 1857. Bazar ali Besestan, dolga pokrita ulica, v kterej so na desni in levi razne prodajalnice z vsakovrstnim blagom. Telal, četirivoglato, kamenato poslopje, v katerem se kupuje in prodava starinska, obnošena roba, stara kloznja. Židovski lisjaki imajo tukaj svoje mreže nastavljene, katerih se treba skrbno ogibati. Besestan in Telal sta središče javnega trgovskega življenja. Okoli teh skritih štacun razprostira se čaršija — trg, skupina brezštevilnih prodajalnic in delavnic, ki polnijo kakih 30 ulic in kotov. Tu čepijo pri svojem poslu trgovci in rokodelci, muhamedani in kristijani, španjski židovi in cigani. Iz sred ulic

lahko opazuješ, kako se poti kovač, sukajé težko kladivo, da se iskre krešejo, kako dela krznar, sedlar, remenar, opankar, zlatar. Vsako sredo je bazar ali tržni dan in takrat vlada po čeršiji veselo, pisano življenje, ki se še misliti ne da, mnogo manj popisati. Kakor rokodelnice, tako so tudi kuhinje in pečnice na ulice odprte. Ako se sprehajaš po trgu, lahko spotoma občuduješ, kako sarajevski peki testo mesijo, peči pometajo, kruh vsajajo in iz peči jemljejo. Pri sosedu pa zamoreš videti, kako se peče koštrun, kuha paprikaš, napravljajo narodne jedi: cicvara in pilav. Kdor prvo krat opazuje to čudno zmešnjavo, zategne prisiljen in še nehoté svoje ustnice na porogljivi smeh.

Dalje prih.

Smešničar 34. Magjar je nekomu stavil, da hoče 10 cmokov (knedeljnov) pojesti. Stava je bila sprejeta. Ali Magjar ni mogel več pojesti nego 9 cmokov. Jezen gleda sedaj na deseti cmok, ki mu je ostal, ter reče: ko bi jaz bil znal, da mi bodeš ostal, bi te bil prvega pogoltnil.

Razne stvari.

(*Nepoznan slepar*) je dve ženki v Parizlah brašlavske fare z žoltim drobižem za igranje (Spiel-münze) opeharil, da so mu ga s papirnatim denarjem zamenile, ker so verovale, da so cesarski zlati.

(*V Zbelovem*) je hlapec Štefan Rožanc 150 fl. ukradel gospodarju Fr. Gumzaju in zbežal; pošteni- jaki ga naj premejo, kder ga najdejo.

(*Za nesrečno mesto Sarajevo*) je c. k. namestnik štajerski oznanil javno pobiranje milodarov!

(*Nek Nagele*) v Brnu na Moravskem imenovan je za profesorja na realki v Mariboru.

(*Zoper tatove*) branil se je s sekiro posestnik Kantušar v Dobjem, pa je bil od zločincev hudo obstreljen in tudi njegova žena ranjena.

(*Nesrečno prepeljice streljala*) sta Gorn.-Hočki mlinar in grajščinski lovec Hausambaški, ker je ta prvega dvakrat obstrelil,

(*Za dr. Jugom*) pri sv. Lenartu v Slov. gor. zaporedom hudo škodo trpijo, 2 brata v trgu morata plačati 8000 fl.

(*Gospodarsko poslopje pogorelo*) je Janezu Frišu v Cvetkovcih pod Mariborom; užgali so baje ogenj otroci z žveplenkami.

(*Porotnice v Celji*) začnejo 5. sept. Den po- prej ima „Slov. Gospodar“ obravnavo pri okrožni sodnji zavolj dveh prilog, ker je državni pravnik pritožbo vložil zoper razsodbo okrajne sodnije celjske, ki je urednika nekrivega spoznala.

(*V Mahrenbergu*) so apnarja in jegovo hčer zaprli, slednjo vendar spustili, na kar je ta z detetom zginila; pravijo, da si je kaj zalega storila.

(*Zopet je mariborskega pripravnišča*) pripravnik samomor storil; Franc Domittner se je na po- kopališču svoje rojstne fare na Kleku nad Radgono ustrelil.

(*Celjski opat*) še si jeze ni ohladil in je 11. avg. t. l. „Slov. Gospodarja“ zatožil zavolj članka o volitvi dr. Forreggerja. Bržčas se bo tudi spravi- l na „Slov. Narod“ in „Brencljnovo“ kuharico, ki sta mu zamerila, zakaj je tako goreče delal za dr. Forreggarja, da se mu je ta prišel osebno zahvaljevat in muziko poslal pod okno zahvalnice svirat! Sicer pa bodedo prihodnjič in če treba tudi pred porotniki dokazali, da bi g. Vrečkotu boljše bilo kot dobrotniku freimavrerjev iti v Rim k papežu se spovedovat, nego „Slov. Gosp.“ tožiti!

(*Iz Frankolovega*) se nam piše, da je 17. t. m. zvečer ob 10. uri tamošnje faro toča popolnem potolkla: toča je bila debelejša od kurjih jaje.

(*Iz Konjice*) se nam o istej nesreči piše in poroča, da je toča hudo zadela Stranice, Črešence, Špitalič, nekaj okolice konjiške ob znožji Konjiške gore; strela je na večih mestih udarila in poslopja požgala. Bila je strahovita noč.

(*V dijaško semenišče*) se je za 10 izprazne- nih prostorov oglasilo 47 prošnjikov. Sprejetih je bilo teh 12: Pernat Jernej iz Cirkovec, Požegar Avgust iz slov. ptujske fare, Golob Jernej od sv. Jurija na južni železnici, Antolič Janez iz Brežic, Janežic Franc od Kapel pri Brežicah, Lah Martin iz Pilštanja, Nemeč Jožef in Valenko Franc, obad- va od sv. Marjete pod Ptujem, Kotnik Jožef iz Velenja, Nedeljko od sv. Tomaža, Karničar Alojz iz Čadrama, Menhart Jakob iz Kamce.

(*Duhovni svetovalci*) imenovani so č. g. Franc Bezjak, župnik pri sv. Marku pod Ptujem, č. g. Jožef Hašnik, župnik pri sv. Juriji ob južnej že- leznici in č. g. Karol Gajšek, župnik v Dobrni.

Loterijske številke:

V Gradcu 16. augusta 1879 : 41, 4, 74, 85, 87.
Na Dunaju " " 32, 6, 65, 53, 72.

Prihodnje srečkanje: 30. augusta 1879.

Mlin na prodaj.

Na Vrbjem v št. Jurski fari ob južnej želez- nici $\frac{1}{2}$ ure od železniške postaje, blizu okrajne ceste, je na prodaj pod roko lep mlin. Cena mu je 6500 fl. Mlin, žaga, vse poslopje nahaja se v lepem redn, jez je popolnem zidan; zraven je nad 14 oralov zemlje, njiv, travnika in 4 orale hoste; vse je lepo v celem ali združeno. Kupce vabi uljudno Franc Špeš.

Oznaniło.

Uradnica ces. kralj. priv. graške vzajemne zavarovalnice proti ognju nahaja se počenši s 20. avgustom 1879.

v Vetrinjskej ulici šte. 23. v hiši gospe Fritsche-jeve roj. Wregg, po domače: Kotnik v Mariboru (Viktringhof- gasse in Marburg).

Wilhelm Hrauda
distriktni komisar

26 Le v hiš. šte. 26. v gosposkeji ulici v Mariboru. 26

NAZNANILO.

Le jaz sprejemam naročila za ure z majatnikom ali pendelnom iz najimenitnejše, s častnim darilom obdarjene, urarnice bratov Resch v Ebensee (Ober-Oest.) proti plačilu v obrokih.

Dalje imam ure majatnice z ropotcem in zvonilom od 15 gld. naprej, tudi se dobivajo pri meni zlate in srebrne ure za gospode in gospé iz neke dunajske fabrike proti plačilu v gotovini. Ker mislim kupčijo s podobami opustiti, razprodavam vse, kar jih imam, z okviri vred, od 3 fl. naprej.

Tudi imam največjo zalogo slovenskih molitvenikov.

Umetnijska kupčija Rudolfa Wotrube

v MARIBORU hiš. šte. 26. v gosposkeji ulici.

26 Le v hiš. šte. 26. v gosposkeji ulici v Mariboru. 26

Dražba cerkvenega vina.

V Kamci pri Mariboru se bo v **pondeljek 25. augusta**

ob 10. uri dopoldne 20 polovnjakov lanskega cerkvenega vina po dražbi prodajalo.

Cerkveno predstojništvo.

Franc Švarc, župnik.

Trgovskega učenca

slovensk. jezika zmožnega vzame v svojo kupčijo s krojnim blagom (Schnittwaaren-Handlung) **Janez Merio** v Mariboru. 2—3

Pridnega fanta

vzame v uk **Otto Schulze**, klamfarski mojster v Mariboru. 2—3

Javna zahvala in priporočilo.

Podpisani se radovoljno zahvaljuje

asekurančnej družbi „PHOENIX“,

katero zastopa

g. Liebscher v Gradcu in gg. Vertnik & Valenčak v Celju,

za naglo izplačevanje požarne škode, kateri požar je nastal 12. julija t. l. in 20. t. m., toraj v 8 dneh se mi je točno izplačalo. Ob enem to, prek sto let staro, pošteno družbo, vsem zavarovanja iskajočim živo priporočam.

Ogerska ves na gorenjem Štajerskem dne 20. julija 1879.

3—3

Juri Neuhold, posestnik.

V DANIJEL RAKUŠOVEJ

železarijskeji kupčiji v **CELJU** v Graškeji ulici
se dobivajo najcenejše in najboljše

Ročne mlatilnice

od **CLAYTONA-SHUTTLEWORTHA, UMRATHA** in družnikov,

kakor tudi vsakovrstne mašine, kmetovalcem porabne.

Cenilnike z obrazci določimo radi in brezplačno vsakemu, ki se oglasi!

3—4

„PHOENIX ASSURANCE COMPANY OF LONDON“.

„Phoenix“ v Londonu, asekuracija proti ognju.“

Ustanovljena 1782. leta.

Za ces. kralj. države 20. februarja

1874 potrjena, z direkcijo v Trstu.

P. n.

Podpisani „Generalni zastop“ omenjene družbe za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu s tem javno naznanja, da je gosp. Vertnik & Valenčak-u v Celju, Graškej cesti hiš. št. 34.

Glavni zastop za 21 okrajev južne Štajerske

izročil in opozoruje slavno občinstvo, da se v vseh zavarovalnih zadevah oglašča do gori omenjenega glavnega zastopa v Celju.

V Gradcu meseca julija 1879.

Generalni zastop „Phoenix-a“ v Gradcu

Konrad Liebscher.

P. n.

Ozira se na dotično okrožnico „Generalnega zastopa“ v Gradcu se usojamo s tem ob jednem naznanjati, da smo svojo

zavarovalno pisarno v Celju, Graškej cesti hiš. št. 34. v novej hiši „Pri jelenu“ poleg čitalnice, ustanovili, ter uže odpri.

Priporočamo se torej za pogodbe zavarovanja za pre- in nepremakljivo imetje, zlasti zdaj za razne poljske pridelke, proti škodi po ognji, z najnižimi premijami, ki se gledé nizke cene lahko prišteva drugim sigurnim družbam, ter smo vsikdar radovoljni dajati natančnejša pojasnila.

V Celju meseca avgusta 1879.

Odličnim štovanjem

Vertnik & Valenčak

Glavna zastopnika „Phoenix-a“ v Celju.

3—3

„Janus“

Uzajemna zavarovalnica za človeško življenje na Dunaju.

Ustanovljena 1839. leta.

Zavarovalno premoženje koncem leta 1878 fl. 4,097.085·20.

Zavarovani kapital „ „ „ fl. 22,690.100·66.

P. n.

Podpisani „Generalni zastop gori omenjene zavarovalnice za Štajersko v Gradcu s tem najuljudneje naznanja, da je

Glavni zastop za 21 okrajev južne Štajerske

gospodom Vertnik & Valenčak-u v Celju, Graškej cesti, hiš. št. 34. izročil, katerega slavnemu občinstvu v vseh zadevah zavarovanja človeškega živo priporočamo.

V Gradcu meseca julija 1879.

Generalni zastop „Janus-a“ v Gradcu

Anton Klingatsch.

P. n.

Sklicevaje se na gori stoječe oznanilo, usojamo se, čestito občinstvo vabiti, da se zavaruje pri tej staroznanej domačej zavarovalnici na človeško življenje, ter dostavljamo, da se opira omenjena zavarovalnica na podlago popolne uzajemnosti, vsled katere so vsi zavarovani členi (udje) primerno lastniki vsega imetja zavarovalničnega; toraj se razdeljuje dobiček pravilno jedino le mej lastnike polic, t. j. mej zavarovance in ne mej akcionarje (delničarje.) Ker vsi nadzoritelji te zavarovalnice svoje delovanje brezplačno opravljajo, torej se zavaruje le za pravne stroške po najnižji ceni. Zavarovancem povrnjeni delež na dobičku iznaša doslej gld. 654.846. a. v. ter se je v primerji preteklih 5. let povrnilo dosmrtno v II. oddelku zavarovancem 20 % od letne vplačane premije.

V Celju meseca avgusta 1879.

Odličnim štovanjem

Vertnik & Valenčak

Glavna zastopnika „JANUS-a“ v Celju.

3—3

Opomba. Zavarovalna pisarna: V Celju, Graškej cesti hiš. št. 34. v novej hiši „Pri jelenu“, poleg čitalnice.